

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNISTVA 25-67
Štev. 131 UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, ponedeljek 12. junija 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Položaj v Gdanskaku akuten

Uradni komunikacije nemške vlade — Napetost v Gdanskaku ni popustila — Poljska zavrnila zahteve gdanskega senata, senat pa odrekel pokorščino poljskim carinskim inspektorjem — Parada napadalnih čet in napoved Goebbelsovega obiska

BERLIN, 12. junija. Včeraj je bil izdan tu uradni komunikacije o vprašanju Gdanskaka. Komunikacije pravi, da smatra nemška vlada položaj v svobodnem mestu Gdanskaku za prav tako akuten, kakor je bil doslej. Ako se zadnje tedne o Gdanskaku ni toliko govorilo, s tem ni bilo rečeno, da to vprašanje ne bi zahtevalo določene rešitve. Napetost v Gdanskaku je slej ko prej enako velika in ni popolnoma nič popustila.

POOSTREN CARINSKI SPOR
VARŠAVA, 12. junija. Poljska vlada je včeraj dokončno odklonila predloge obeh not gdanskega senata v zvezi z znanimi incidenti v Kalhofu. Gdanskaki senat je v svojih notah zahteval med drugim tudi to, naj Poljska zmanjša število poljskih carinikov, odnosno carinskih nadzornikov v Gdanskaku. Poljska to zahtevano odklanja, ker nasprotuje svoječasnu obojestransko obveznemu sporazumu in 20-letni praksi. Poljska bo na vsak sovraven akt proti svojim carinskim organom odgovorila z gospodarskimi represalijami. Na ta poljski odgovor je pa reagiral gdanskaki senat s tem, da je takoj po prejemu poljske note izdal svojim cari-

nikom nalog, naj se ne pokoravajo več poljskim carinskim inspektorjem. S tem se je položaj zopet znatno poostiril.
ARETACIJA POLJSKEGA CARINIKAR
VARŠAVA, 12. junija. Iz Gdanskaka je prišla vest, da so tamkajšnje oblasti sinoči aretirale poljskega carinskega nadzornika, češ, da je osumljen špijonaže.
PARADA NAPADALNIH ODDELKOV
GDANSK, 12. junija. Včeraj so bile v Gdanskaku velike sportske svečanosti napadalnih in zaščitnih čet iz Vzhodne Prusije. V Gdanskaku je prišlo iz Nemčije okoli 40.000 mož teh miličinskih formacij nacionalnega socializma. Slovesnosti sta se udeležila tudi poveljnik Lutze iz Berlina in poveljnik vzhodnopruskih napadalnih

čet Koch iz Kraljevca. Prireditev se je spremenila v veliko manifestacijo za priključitev Gdanskaka k Nemčiji, končala pa brez incidentov. Lutze in ostali poveljniki SA (napadalnih čet) so po delteju odpotovali iz Gdanskaka. Poljske čete na meji Gdanskaka so bile ves dan v najstrožji pripravljenosti.

V NEDELJO GOVORI GOEBBELS
GDANSK, 12. junija. Kakor se na poučenem mestu zadržuje, bo prisel v nedeljo, dne 18. t. m. v Gdanskaku nemški propagandni minister dr. Goebbel, ki bo nastopil na velikem zborovanju gdanskkih Nemcev in imel velik ter zelo važen političen govor.

ZAHODNA ZAGOTOVILA POLJSKI
PARIZ, 12. junija. Današnji listi se bavijo v prvi vrsti z napetim položajem v Gdanskaku, ki je spet stopil v ospredje zanimanja. Poljski zadržujejo v smislu nedavnih Bonelovih izjav vso pomoč Francije in Anglije.

Zapiski

General Vuillemin

Pretekli torek je francoska vlada sprejela uredbo, s katero so bili imenovani general Gamelin za vrhovnega poveljnika vse francoske vojske, admiral

Darlan za vrhovnega poveljnika bojne mornarice, general Vuillemin pa za vrhovnega poveljnika bojnega letalstva. Vuillemin, ki se je že v svetovni vojni odlikoval kot pogumen letalski častnik, je bil tudi letalski minister ter je kot tak bil na obisku v Nemčiji prav v času, ko se je pripravljala sudetska kriza. Listi so tedaj poročali, da je general Vuillemin na Goeringovo vprašanje, kaj bo storila Francija v primeru konflikta zaradi Češkoslovaške, odgovoril na kratko: »Marširala bo!« To se ni zgodilo: sudetsko vprašanje je bilo rešeno v Monakovem brez vojne, leto nato je pa postal general Vuillemin vrhovni poveljnik vsega francoskega bojnega letalstva.

Maršal Göring in naš krožnik

Banski dvor na Cetinju je imel dragocen kompletni servis 24 z zlatom graviranih krožnikov. Ko je nemški feldmaršal Göring bival na Cetinju, se je po naključju razbil eden izmed dragocenih krožnikov. Göring je vzjel razbite koščke s seboj v Nemčijo. Poznavajoč vrednost te posode, je dal izdelati prav tak krožnik in ga zdaj pošal na Cetinje s pismom, v katerem se oprošča in pojasnjuje ta slučaj. (Vreme-č).

Življenjski prostor Madžarov

Profesor budimpeštanske univerze Karol Balas je napisal: »Zgodovinsko stvarnost našega življenjskega prostora v preteklosti predstavlja Madžarska svetega Stefana. Mi nismo hoteli nikomur ničesar vzeti, nismo se vmešavali v tuj življenjski prostor, pa tudi danes ne zahtevamo drugega razen svoje domovine.«

Židje na Slovaškem

Vodja Nemcev na Slovaškem, inž. Karmasin je, govoreč o načelih, da bo nemška manjšina na Slovaškem delovala po vzorih narodno socialistične ideologije v Rajhu, poudaril tudi težnje, da se likvidira slovaško židovsko vprašanje po vzoru v Nemčiji. Nasprotno je na binokalni ponedeljek, pri odkritju spomenika patru Hlnki v Nižnem Selesu slovaški minister pravde dejal, da židje ne bodo izključeni iz javnega življenja in da lahko ostanejo na svojih položajih kot trgovci, tovarnarji in obrtniki, če bodo lojalni državljani.

Prodor Nemcev v češko kulturo

Vodstvo Češke stranke Narodne enote je izročilo praški vladi spomenico glede poseganja cenzure v češko narodno življenje. Spomenica smatra za potrebno, da se prekličejo zaplemba raznih čeških knjig, ki so bile izvršene v minilih dneh in da se v šolske knjižnice ponovno vrnejo dela Jiraska, Rajsa in Medka. (Jugoslovanski list-č).

Svetovni poštni kongres

Kakor poročajo uradno iz Berlina, je Nemčija odklonila podpis pod novo mednarodno pošto konvencijo, ki je bila sprejeta na svetovnem poštnem kongresu v Buenos Airesu, ker določa tudi Češkoslovaško kot samostojno pogodbenico. S stališčem Nemčije so se solidarizirale tudi Italija, Madžarska, Španija in Vatikana ter odklonile podpis. (Nova Riječ-č).

Strangova pot v Moskvo

ZADNJE KOREKTURE NOVIH ANGLEŠKO - FRANCOŠKIH PREDLOGOV ZA SKLENITEV VOJAŠKE ZVEZE S SOVJETSKO RUSIJO.

LONDON, 12. junija. Sinoči se je iz Chequers vrnil v prestolnico Chamberlain ter se davi takoj sestal z zunanjim ministrom Halifaxom na konferenco o končni sestavi odgovora angleške vlade na rusko noto, upoštevajoč pri tem nasvete francoske vlade. Obravnavala sta obliko medsebojne pomoči med Anglijo, Francijo in Rusijo ter predstala štiri načine. Prvi je angleškega izvora in je po obliki enak zagotovitvi, ki jih je dala Anglija Poljski, namreč, da Rusija sama presodi, kdaj so njeni življenjski interesi neposredno prizadeti. Moskovska vlada naj bi takoj javila Parizu in Londonu svoje želje, a slednja bi potem avtomatično nudila pomoč. Druga oblika je francoska in predvideva teritorialno nedotakljivost vseh treh velikih sil ter sosednih držav, kar nalaga avtomatično medsebojno pomoč za primer, če so sosedje predmet napada. Tretja formula je poljska in določa medsebojno pomoč pri direktnem in in-

direktnem napadu. Končno je še četrta oblika, nekaj zaključek vseh treh, ki govori o avtomatični medsebojni pomoči pri direktni nevarnosti, dočim bi se vršila pri indirektni nevarnosti predhodno pogajanja o načinu skupnega nastopa. Mr. William Strang odpuštuje že danes z letalom v Moskvo.

LONDON, 12. junija. Sinoči je zavladal v londonskih diplomatskih krogih glede na angleško-ruska pogajanja optimizem, ker so formule o zavarovanju celotne zahodne ruske meje že najdene. Strang, ki odpuštuje v Moskvo že danes dopoldne, bo zato imel lahko nalogo in bo tekel končne pogodbe, kakor sedito v Londonu, redigiran že koncem tega tedna. Takoj po podpisu pogodbe odpuštuje v Moskvo angleški vojni minister Horre Belisha s štabom vojnih, letalskih in mornariških izvedencev, da takoj začnejo generalistične razgovore.

pišejo »Sunday Times«, da ne vodi angleška politika k nobenemu obkroževanju Nemčije, temveč gre je za to, da se dosejani sistem dveh velesil razširi na tretjo, sovjetsko Rusijo, da se tako mirovna akcija čimbolj pospeši. Nasprotno se »Sunday Express« boji, da bi zveza z Rusijo prinesla Angležem nekatere nevarnosti. Končno meni list, da je Gdanskaku nemško mesto, ki si ne želi drugega, kakor povratek k domovini.

Matura Nj. Vel. kralja

BEOGRAD, 12. junija. V kraljevskem dvorcu na Dedinju je izpitni odbor na podlagi ocene pismenih nalog oprostil Nj. Vel. kralja Petra II. ustnena izpita za matura. Svečanosti, s katero se je končalo šolsko leto, so prisostvovali celoten dvor ter kraljeva namestnika. Guverner Nj. Vel. kralja je po napravljenem izpitu in po izročitvi spričevala poudaril vrline visokega učenca in pomen mature, na kar so odličniki čestitali Nj. Vel. kralju k uspehu.

Rojstni dan Nj. Vis. kneginje Olge

BEOGRAD, 12. junija. Ob priliki rojstne dne Nj. Vis. kneginje Olge je bila včeraj zahvalna molitev na Dedinju, ki so ji prisostvovali kraljevska družina, dvorne dame, civilna in vojaška hiša Nj. Vel. kralja. Bar dravske banovine dr. Natlačer je poslal kneginji Olgi vdanostno brzojavko z najlepšimi čestitkami in izrazi vdanosti.

Naveličanost v Palestini

JERUZALEM, 12. junija. Včerajšnja nedelja je bila polna terorističnih aktov, ki so jih izvalili tako židovski kakor arabski ekstremisti. Med drugim so Arabci streljali na avtobus poln židov, vendar ni bil nihče ranjen. Atentatorji so nato pobegnili s taksijem. Nadalje so Arabci poskušali atentat na župana mesta Jaffe. Tudi tu brez uspeha. Židovski ekstremisti so pa začeli širiti letake, ki pozivajo na nepokorščino ne samo do angleških, ampak tudi do židovskih oblastev. Med prebivalstvom je že opažati splošno utrujenost zaradi dolgotrajne napetosti, povzročene od teroristov, in jim široke množice več ne sledijo.

Vse samo za ohranitev miru

GOVORI IN IZJAVE V ANGLIJI IN FRANCIJI. POTREBNA JE TESNA STRNITEV VSEH SIL ZA OHRANITEV MIRU IN PREPREČITEV NOVE VOJNE.

LONDON, 12. junija. Konec tedna so bili trije značilni govori. Minister za koordinacijo je dejal: Če se bomo morali zopet boriti, se bomo za pravično stvar. Anthony Eden je naglasil, da Angliji po podelitvi garancij Poljski in Romuniji ni več poti nazaj, nego mora po tej poti do končnega cilja: vključitev vseh miroljubnih sil v enoten sistem, ne glede na notranji režim. Vodja opozicije, Greenwood, je pa izjavil, da je treba zdaj imeti le eno pred očmi: vsi, ki jim je pri srcu mir, se morajo zvesti v neprodorno enoto.

PARIZ, 12. junija. Predsednik zunanje-političnega odbora francoskega parlamenta, Jean Mistler, je včeraj na banketu bivših bojevnikov dejal, da je Monakovo pomenilo konec koncesij. Po tej poti ni mogoče nadaljevanje. Uvedba vojaške obveznosti v Angliji in tesno sodelovanje med Anglijo in Francijo govore po zased-

bi Prage za potrebo vključitve Rusije v obrambni sistem. To delo je treba čim prej dokončati, kajti stanje alarma nikakor še ni minilo. Zato je treba, da se Francozi še tesneje zgrnejo okoli vlade, ki pošilja mladim možem, čuvajočim meje, svoje tople pozdrave. Oni, katerim so bile namenjene zadnje besede sprave, jih očitno ne razumejo.

LONDON, 12. junija. Včerajšnje »Sunday Times« pišejo, da Anglija po vorkakanju v Prago ne sme storiti niti koraka več nazaj in se tudi ne sme ustrašiti očitka o obkroževanju, marveč mora izpolniti doslej dana zagotovila do pličice in vključiti v mirovni sistem Rusijo, tembolj, ker gre pri vsem le za ohranitev miru.

LONDON, 12. junija. V zgornji zbornici se zunanje-politična debata nadaljuje. Danes bo govoril lord Halifax o mednarodnem stanju v Evropi. V zvezi s tem

Maribor, 12. junija.

Notranja politika Francije je v minilih dneh zaznamovala dva važnejša dogodka: kongres republikansko-socialistične unije in kongres socialnodemokratske stranke. Republikansko-socialistična unija je stranka zmerne leve, v parlamentu je na desni strani socialistov in ima tisti dve posebnosti, ki sta značilni za francosko politično življenje — svoboda v osebnih mnenjih pristašev in rahlo strankarsko politično življenje — svoboda v osebo-gače razumeti, da del poslancev te stranke vlado podpira, drugi glasuje proti kakor pač nanesejo prilike.

Razlike se tičejo notranje in zunanje politike. V notranji politiki davki in z njimi zvezano delno razveljavljanje socialne zakonodaje ljudske fronte, kateri je stranka pripadala. Kongres ni ostro obsodil notranje in gospodarske politike francoske vlade, brez pridržka pa je odobril njeno odločnost v zunanji politiki.

Isti vprašanji sta se postavili — in skoro isti, je bil odgovor, le da nekoliko izrazitejši, ostrejši — kongresu socialnodemokratske stranke, ki je po številu članov in poslancev v zbornici najmočnejša francoska stranka. Letošnji kongres je bil za stranko nekoliko mučen. Stranka je bila dve leti v vladi, danes je v ostri opoziciji. Bila je najštevilnejši in vsaj v vladi glavni predstavnik ljudske fronte, ki danes vsaj trenutno ne obstoji. Na vladi je stranka izvršila veliko delo socialne zakonodaje, ki je bistveno izboljšala položaj francoskega delavskega razreda. Ta socialna zakonodaja je danes v veliki meri okrnjena. In vendar vsa ta dejstva niso prav nič povzročila težav, ki so bile značilne za kongres. Obsodba finančne politike Daladierjeve vlade, češ da nalaga žrtve le delovnim slojem, je bila enodušna. Stranka bo ostala tudi vnaprej v celoti v opoziciji.

Težave kongresa so izvirale iz različnih pogledov na zunanjo politiko. Te razlike niso od večeraj. Res, da je socialistična stranka v celoti sprejela in odobrila Monakovo, A že ob Božiču sta se pojavili dve struji. Večina z Leonom Blumom je bila za odločnost in nepopustljivost francoske zunanje politike, skupina generalnega tajnika stranke Paulea Faureja je bila pristaša miru za vsako ceno, tudi za ceno koncesij totalitarnim državam. To je bilo o Božiču in dogodki od takrat sem so zaobrnili francosko oficijelno zunanjo politiko. Pa tudi ovrgli argumente straje pristašev miru za vsako ceno. Tako je mogel kongres v Nantesu zblizati nasprotni skupini socialistične stranke. Enota resolucija odobrava zunanjo politiko francoske vlade: »proti poskusom nasilja je potrebno postaviti nezumljivo voljo do odpora in koalicio vseh milojubnih sil.«

Vendar je videfi, da je edinstvo stranke v pogledu zunanje politike posledica zunanje politične situacije, ki ne dopušča nobenih dvomov o položaju Francije. Zunanje politična napetost je pač povzročila enotnost resolucije, enotnost stranke v danem položaju, in pa trajno poravnavo vseh razlik. Te razlike, ki bi jih na kratko označili z gesli »mir za vsako ceno in »proti napadu se je treba braniti«, niso značilne samo za francosko socialno demokracijo. Te razlike pozna socialna demokracija tudi v Belgiji, kjer se je svoj čas socialist Spaaq kot zunanji minister izredno podvil s priznanjem Francove vlade. In te razlike pozna, dasi v nekoliko drugačnih razmerah, socialna demokracija baltskih držav. Te razlike so razumljive, kajti v praksi se postavi vprašanje francoskemu delavcu tako: ali je potrebno, da utegne priti do vojne, da utegne pasti danes radi Gdanska, jutri radi te ali one dežele, ki ji komaj pozna ime. In precejšnja politična zrelost je potrebna, da bo odgovor pritriljen. Potrebno je čisto razumno spoznanje, da gre za Francijo samo.

Danes lahko zapišemo, da je bil odgovor francoskega delavstva na kongresu socialistične stranke pritriljen. In ta pritrilni odgovor pomeni tudi, da ne bo delavstvo tudi vnaprej v ničemer oviralo oboroževanja, pomeni sprejem davkov in podaljšanje delavnega časa. Šele, ko bo zunanje politični položaj dovolil, bo delavstvo nadaljevalo borbo za izboljšanje svojega položaja, je izjavil vodja strokovnih organizacij Jonhoux. In tako danes Francija ne pozna več štrajkov. To

Nova kontrola nad Čehi

ISKANJE KLADENSKEGA MORILCA BREZ USPEHA. KOMISIJA ZA NADZORSTVO VARNOSTI. KONTROLA NAD INDUSTRIJO. VČERAJSNJE PROCESIJE. —

PRAGA, 12. junija. Vsi ukrepi nemških oblastev, da bi izsledili morilca nemškega policijskega častnika v Kladnu, so ostali brez uspeha. Vendar državni protektor von Neurath ni izvršil svojih groženj, da bodo izvršene še nadaljnje represalije. DNB pa poroča, da se bodo vsi zadnji incidenti v Zlinu, Moravski Ostravi, Nahuđu in Kladnu poravnali z vso strogotostjo in tako, da se ne bodo več ponovili. Po vseh iz Berlina bo v češkem protektoratu imenovana posebna komisija, ki bo nadzirala izvajanje varnostnih ukrepov.

Sestavljena bo izključno iz Nemcev. Prav tako bodo nameščeni v vseh čeških industrijah posebni uradniki nemškega urada za delo, ki bodo nadzirali poslovanje češke industrije, skrbeli za izvrševanje navodil omenjenega urada ter poročali o razpoloženju uradništva in delavstva. Stroške za vzdrževanje teh uradnikov bo plačala češka industrija.

PRAGA, 12. junija. Po vseh čeških mestih in vaseh so bile večeraj procesije, pri katerih je sodelovalo na stotisoče Čehov.

Konec obiska v Ameriki

SINOČI STA SE ANGLEŠKI KRALJ JURIJ VI. IN KRALJICA ELIZABETA POSLOVILA OD ZEDINJENIH DRŽAV IN SE VRNILA V KANADO.

NEW YORK, 12. junija. Angleški kralj in kraljica sta si v soboto takoj po prihodu v New York ogledala svetovno razstavo. Suverena je sprejela na ulicah več milijonov ljudi. Na Trgu miru, kjer je bilo zbranih nad 100.000 ljudi, si je kralj Jurij VI. ogledal častno četo. Na razstavišču je bilo nato slavnostno kosilo. Tudi ob odhodu kraljevske dvojice iz New Yorka so se zbrale kljub pozni uri po ulicah ogromne množice ljudi. Včeraj je bil najprej slavnosti sprejem na kolumbijski univerzi, nato pa odhod v poletno Rooseveltovo rezidenco v Hyde Parku. Na Rooseveltovem domu so vihra le kraljevska, prezidentova, angleška in ameriška zastava. Ob 11. uri so se kralj,

kraljica, prezident in gospa vdeležili službe božje v protestantski cerkvi St. James, v kateri je bil Rosevelt krščen. Popoldne je priredila g. Rooseveltova v parku piknik, katerega so je udeležilo 150 gostov. Tekom večerajšnjega dne sta imela kralj in prezident tudi važne politične razgovore. Pozno ponoči sta se nato kralj in kraljica poslovila od USA in se vrnila v Kanado, kjer se hosta v četrtak vkrčala na ladjo »Empress of Britain« in se vrnila 22. t. m. v London. Štirje dni vi bivanja v USA so ogromno doprinesli do popularnosti angleškega kralja in kraljice med Američani in do zblizanja med obema imperijama.

Danska ostane nevtralna

IZJAVA DANSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA MUNCHA. VELIKO POSLANSTVO NEUTRALCEV PRED, MED IN PO EVENTUALNI VOJNI.

LONDON, 12. junija. Danski zunanji minister Munch je podal dopisniku »Times« važno izjavo. Dejal je, Danska, kakor tudi vse male nordijske države, nikakor ne morejo razumeti, da bi med obema skupinama veselih moralo priti do vojne. Nikakor namreč ne gre izgubiti upanja, da se bo vendarle še dosegla mirna po-

ravnava. Če bi pa le prišlo do vojne, potem bo Danska izven nje. Danska bo strogo vztrajala na politiki nevtralnosti, ker se zaveda, da na ta način najbolje služi človeštvu, ker bodo nevtralne države v vsakem primeru, pa najsi bo to pred, med ali po vojni, najbolj poklicane tvoriti most med obema nasprotnima taboroma.

Schachtovo potovanje po Indiji

LONDON, 12. junija. Tu vzbuja nemalo zanimanje potovanje bivšega guvernerja nemške Narodne banke dr. Schachta po Indiji. Na vprašanje, kako misli Nemčija o opoziciji celega sveta, je Schacht odgovoril: »Celega sveta? To je vendar maloštevilna klika Anglije, Francije in njenih trabantov! Za nas pomeni svet 300 milijonov Indijcev in 400 milijonov Kitajcev.« Temu nasproti pa svari glasilo indijskih nacionalistov »Indian Times« svoje pristaše, naj ne nasedajo glasovom g. Schachta.

Blokada angleške koncesije

BLOKADA ANGLEŠKE KONCESIJE. SANGHAJ, 12. junija. Havas poroča: Iz dobro poučenega vira se je izvedelo, da se je Japonska odločila za blokado angleške koncesije v Tjencinu. Japonske čete bodo obkobile koncesijo dne 14. t. m. Japonska bo segla po teh ukrepih zaradi tega, ker je angleški konzul odklonil zahtevo po izročitvi morilca Čangčinkjan-ga. —

Podpis francosko-turškega pakta

PARIZ, 12. junija. »Exchange Telegraph« poroča, da bo po informacijah, ki jih je dobil v francoskem zunanjem ministrstvu, francosko-turški sporazum že danes, v ponedeljek podpisan.

Dunajska napoved. Oblačno, mestoma dež, sremenljivo, nekoliko bolj hladno, zmerni vetrovi.

stališče francoskega delavstva pač moramo imenovati politično zrelost. Saj kako naj drugače nazovemo podreditev notranje političnih zadev zunanje političnim potrebam, predreditev notranje političnih zahtev, ki izražajo naše vsakodnevne težkoče, kakor jih obtipljivo občutimo, zunanji politiki, ki jo spoznamo le z mislijo, kadar gre za obrambno, mirovno politiko. J. F. (Pariz).

Domači zapiski

»Živimo v dobi borbe za samoupravo«

V dvorani Uniona v Ljubljani je večeraj 322 zastopnikov slovenskih občin svečano izročilo predsedniku senata dr. Korošcu skupno diplomu častnega občana. Predsednik Županske zveze je v nagovoru orisal delo in zaslug dr. Korošca. Dr. Korošec se je za počastitev zahvalil in med drugim dejal, da je pomosen, ko ga je 322 slovenskih občin imenovalo za častnega občana, ne zameri pa najmanj ostalim 85 občinam, ki tega niso storile in svečanosti niso prisostvovala. Omenil je vlogo in položaj županov med Slovenci nekdanj in sedaj, zlasti njihov pomen kot načelnikov temeljnih samoupravnih enitic ter nadaljeval: »Živimo v dobi borbe za samoupravo. Naše življenje v Jugoslaviji je prav za prav neprestana borba za samoupravo. A za samoupravo naj bodo po naši zamisli take, da ne bodo Jugoslavije razlahale, ampak jo okrepile in utrdile. Prepričan sem, da smo vsak dan bližje tem idealom, katerim nositelji so župani naših kmetijskih občin.« Dr. Korošec je končal z vzkliki kralju, knezu namestniku, Jugoslaviji, Sloveniji in slovenskim županom. Svečanost je bila zaključena s slovensko himno »Bela Slovenija«, ki so jo za godbo peli vsi navzoči.

Po berlinskem sestanku

Jugoslavija je tudi po berlinskem obisku kneza namestnika Pavla pri Hitlerju ostala zvesta osnovni ideji svoje zunanje politike, zvesta tendenci neumešavanja v probleme velikih sil, verna prijateljskemu sodelovanju z vsemi sosedi, predvsem z balkanskimi in podunavskimi narodi in s sosednima veselišama, Italijo in Nemčijo, pišejo v uvodniku zagrebške »Novosti«.

Nesoglasja v JUU

»Današnjim učiteljem je treba priznati, da v ogromni večini sledijo tradiciji starih rodov. Ne smemo pozabiti, da so učitelji prvi razvili jugoslovansko zastavo v državi ter poklicali pod njo vse prosvetne in javne delavce, da z uspešnim delom zgrade državno celoto od Triglava do Djevdeljice. V zadnjih letih se na žalost opažajo nesoglasja in učiteljskih vrstah. Ta niso sicer načelna, temveč osebnega značaja. V enem taboru so ljudje, ki so že dalje časa na upravi združenja in ki nočejo razumeti duha sedanjosti. Na drugi strani so učitelji, ki zastopajo mnenje, da se organizaciji ni treba vtikati v stvari, ki ne odgovarjajo današnjim potrebam državnega življenja. Ta borba med učitelji slabi njih akcije, namesto da bi jih krepila za skupno delo in dobro stvar« piše »Samouprava«.

Optimizem dr. Spahove, Pravede!

Ni nobenega razloga, da bi gledali črno v bodočnost. Vse, kar se dogaja okrog nas, v polni meri opravičuje optimizem, ki je zavladal na vseh straneh. Največ optore najde ta v izjavah odličnih čimteljev, kar daje javnosti priliko za dobro razpoloženje, ki se ne sme pokvariti.

Prosvetni uspehi »Seljačke Sloge«

V Bosni in Hercegovini biva 640.000 Hrvatov, med njimi je 70% nepismenih. Inž. Košutić je na letni skupščini »Seljačke Sloge« dejal, da so hrvaški prosvetni uspehi, kljub temu, da se mora narod boriti za gospodarski obstanek, zelo pehi. Pod okriljem pizadevanj SS se je namreč lani naučilo čitati in pisati 18.000, v zadnjih dveh letih 35.000 Hrvatov.

Siromaštvo hrvatske vasi

Dolgotrajna gospodarska kriza je spravila našo vas skoro na beraško palico. Naša vas rešuje golo življenje. Dinar se pri nakupovanju deli na dva, celo tri dele. Pri najboljši volji ne morejo vaščani žrtvovati več za svoje kulturne potrebe, versko in občo izobrazbo. Tisk, ki je kolikšak drag, ne more v vas, tak luk-suz« si lahko privoščijo le peščica premožnejših, ugotavlja sarajevski »Katolički tednik«.

Borza. C u r i h, 12. junija. Devize: Beograd 10, Pariz 11.75%, London 20.77%, Newyork 443%, Milan 23.34, Berlin 178, Solija 5.40, Praga 15.10, Budimpešta 87, Bukarešta 3.25.

Mariborska napoved: Spremenljivo oblakočno z nekoliko vetrovnimi vremeni. Obeta se ne nekaj dežja. — Večeraj je bila najvišja temperatura 26,2, danes najnižja 15,6, opoldan 23,2. Padavin od večeraj 22 mm.

Novice

Tragična vožnja z nedeljske tombole

Strahovita nesreča tovornega avtomobila, ki je vozil proti domu udeleženca tombole — obležal mrtev — 15 ranjencev v mariborski bolnišnici

Včerajšnja nedelja je bil dan strahovitih avtomobilskih nesreč. Iz vseh krajev prihajajo poročila o večjih in manjših prometnih nesrečah, tako strašne kakor je silniška, že dolgo ne pomnilo.

Avtoprevoznik Ivan Gorjanc iz Sl. Bistrice je s svojim velikim tovornim avtomobilom peljal včeraj popoldne 55 ljudi iz okolice Slov. Bistrice na veliko tombole Rdečega križa v Mariboru. Avto mobil je upravljal njegov šofer Mihael Majcen.

Po končani tomboli so potniki zopet zasedli tovorni avtomobil in se odpeljali proti Slovenski Bistrici. Nekoliko po 19. uri jih je v Silniški pri Mariboru doletela strahovita nesreča. Na prvem ovinku blizu gostilne Stefana Novačca je med naglo vožnjo popustila leva stranica avtomobila. Zaradi velike teže in močnega sunka na ovinku so ljudje kakor snopi padali na cesto. Da je bila katastrofa še večja, je prav v tem trenutku pripeljal iz nasprotni strani mariborski primarij

dr. Benčan s svojo limuzino. Potniki s tovornega avtomobila so popadali tudi na njegov avto. Sedemnajstletni posestnik silniš Franc Teminšek od Sv. Vencelske je z glavo zadel na hladilnik dr. Benčanovega avtomobila ter si razbil lobanjo. Mladenci je bil pri pričr mrtev.

Iz kopice ranjencev s polomljenimi rokami in nogami ter razbitimi glavami so se čul oburjni klici na pomoč. Primarij dr. Benčan, ki je takoj ustavil svoje vozilo in preprečil še večjo nesrečo, je medli ponesrečencem prvo pomoč. Našte-

li so nič manj kakor štirinajst teže in laže ranjenih. Zelo težko so ranjeni 11-letna posestniška hčerka Ivana Margerič, njen 36-letni oče Ivan Margerič, 18-letni pos. sin Leopold Rahle, 33-letni pos. Fr. Musič, 42-letni pos. Henrik Šega, ter brata 20-letni pos. sin Ernest ter 14-letni Herman Sleiferl.

Kmalu po strašni nesreči je pripeljal iz Slov. Bistrice redni mestni avtomobil, ki je naložil laže ranjene ter jih odpeljal v bolnišnico. Po ostale težke ranjence je prinitel iz Maribora rešilni avtomobil.

Težka prometna nesreča v Hotinji vasi

Dopoldne istega dne se je pripetila huda prometna nesreča tudi v Hotinji vasi pri Hočah. Pred gostilno Kosič je stal enovprežni voz, na katerem sta sedeli žena železniškega delavca Ana Z in in neka njena prijateljica. Nasproti je pripeljal Ravnjak iz Bresternice na tovor-

nem avtomobilu uniformirane člane Slovenskih fantov. Konj se je avtomobila prestrašil ter se zaletel vanj. Obe ženski sta padli z voza v cestni jarek. Zinova si je pri tem prebila lobanjo in so jo morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Jubilejni učiteljski tabor v Ptuj

Ob številni udeležbi je učiteljstvo manifestiralo za svoje stanovske zahteve

V soboto je bilo svečano zborovanje najstarejšega slovenskega učiteljskega društva v Ptuj. Sem je priložilo nad 300 učiteljev iz obmejnih krajev. Zjutraj so se zbrali na kolodvoru, od koder se je razvil dolga povorka v mesto. Slavnostno zborovanje v Mestnem gledališču je otvoril in vodil preds. Učit. društva v Ptuj, g. D. Zupančič, ki je v kratkem orisal delovanje društva od početka do danes in poudarjal narodni in stanovski pomen društva. Najstarejši slov. učiteljsko društvo sta osnovala v Ptuj pred 70 leti Vučnik Franc in Ferik, ki sta prva pričela v krogu pešice učiteljev delo za stanovsko zavest. To delo je pomenilo obenem tudi obrambno delo proti razmarodovanju. Vzgled ptujskih slovenskih učiteljev je vzpodbudil k stanovskemu organiziranju vse slovensko učiteljstvo.

Preds. Zupančič je pozdravil navzoče odličnike, dr. Vidica, ukrajnega nač. kot zastopnika bana, g. Cvika, mest. podžupana, dr. Doklerja kot zastop. sodišča, ravnatelja gimnazije g. Alliča, ravnatelja meščanske šole Babška, preds. sekcije JUU v Ljubljani g. Kumlja, nadalje gg. Šolske nadzornike, veterane in zastopnika Sokola dr. Kovačiča a Maksa. Odličniki so naglašali velike zasluge, ki jih ima društvo po 70 letih vztrajnega dela.

G. Jurančič Jože je referiral o odnosu otroka Slov. gor. in Ptujkega polja do šole. Na koncu zanimivega referata je dejal, da je učiteljstvo poklicano, da poglubi stik v ljudstvu in zgradi trden most med šolo in domom. Referat g. D. Benčaka o haloškem otroku je radi pomankanja časa odpadel.

Nastopili so tudi mladinski zbori iz Cirkovca (vodil L. Jančič), Sv. Lovrenca na Dr. p. (vodila Sušterjeva) in Sv. Marjete (vodil Stančič) in skupni zbor pod vodstvom g. Hosa.

RESOLUCIJA

Učiteljstvo okrajnih društev Ptuj, Maribor, mesto in levj breg, Dravograd, Sv. Lenart v Slov. gor. Ljutomer, Murska Sobota, Dol. Lendava, Celje, Gornji grad, Ormož, Konjice, Slov. Bistrica, Šm. je pri Jelšah zbrano na proslavi 70 let. ustanovitve učiteljskega društva v Ptuj 10. junija je sprejelo sledečo resolucijo:

Uglativljamo, da je v prvi vrsti učiteljstvo v polni meri vršilo svoje dolžnosti v službi naroda, prosvete in državnih interesov ter zato zasluži polno spoštovanje in pomoč pri svojem delu.

Najpomembnejši pogoj za uspešnost našega dela so:

1. V prvi vrsti je v obmejnem ozemlju potrebno, da se zgradi zadostno število šolskih postopij, ker večina dosežanj ne ustreza vsajemu namenu.
2. Brez učiteljev šola ne more vršiti svoje naloge. Zato se naj takoj zasedejo vsa prosta učiteljska mesta.
3. Vrnitvi zadovoljstva in občani

pravne sigurnosti naj služi prosvetna personalna politika. Predvsem je ukazovati učiteljsko stalnost. Razpišajo naj se ter oddajajo le po prošnji vsa učiteljska mesta, zlasti tudi v Ljubljani in v krajih s srednjo šolo. Vsi svoječasno brez disciplinske preiskave odpušteni učitelji naj se reaktivirajo. Istotako je popraviti vse premešitve po službeni potrebi in razrešitve šolskih upraviteljev t., kjer prizadeje to občutiti kot kazen. Istočasno pa naj se popravijo vsa zastopavanja pri imenovanju novih šolskih upraviteljev. Učiteljska napredovanja naj se izvajajo strogo po rangni listi.

4. Naš materialni položaj je nevzdržen,

zato je pristopiti takoj k povišanju naših prejemkov na eksistenčni minimum, odpraviti razlike med prejemki poročenih in neporočenih učiteljev, izenačiti osebne doklade upokojujencev z dokladami aktivnih uslužbencev, vrniti rodbinske doklade za ženo in povišati doklado za otroka.

To svojo spomeico predajamo svoji stanovski organizaciji, vsem odločujočim činiteljem svojega področja in slovenski javnosti z ugotovitvijo, da vidimo samo v rešitvi naših zahtev ustvaritev osnovnih pogojev za uspešnejše naše delo v šoli in med narodom.

Pevske svečanosti v Rušah

Pevsko društvo v Rušah je v nedeljo popoldne proslavilo 25 letnico svojega obstoja in delovanja. S popoldanskimi vlaki in avtobusi se je pripeljalo v prijazne Ruše 10 pevskih društev iz bližnje in daljne okolice, da so tako s svojo pesmijo in navzočnostjo manifestirala v narodnih Rušah slovensko pesem in podkrepila rusko Pevsko društvo v njegovem nadaljnjem delu. Po sprejetju na kolodvoru so se zbrala bratska pevška društva na veseličnem prostoru v Rušah, kjer jih je pozdravil dolgoletni predsednik Ruskega pevskega društva g. Anton Požar in po kratkem nagovoru pripel spominске travoke na pevске prapore. Pred pevskimi nastopi je spregovoril pokrovitelj jubilejne slavnosti pevskega društva ravnatelj g. Krejčič, ki je podčrtal narodnoobrambni pomen naše pesmi v obmejnih Rušah.

Za njegovim govorom so zapela pevška društva po dvoje in troje pesmi, tako da je bila slavnost pravi festival naše ljudske in umetne pesmi. Kot prvo društvo je nastopil mešani zbor Pevskega društva Ruše, za njim pa so sledili moški pevski zbori „Poštni rog“, „Kobanci-Kannica“, „Bistrica“, „Gratika“, „Enakost“ iz Studencev, „Trgovski pevski zbor“ iz Maribora, „Nanos“, „Drava“, „Rogaška Slatina“ in mešani zbor „Glasbene matice“ iz Maribora. Po bogatem pevskem programu, ki ga je malo molilo vetrovno vreme in deloma tudi neprikladen prostor, je prof. V. Mirk čestital v imenu Ipvčevpe pevске župe k 25 letnici Pevskega društva Ruše, studenska „Enakost“ je poklonila društvu diplomu, na koncu pa je spregovoril v imenu Nanosa še g. L. Bizjak, ki se je spomnil v obmejnih Rušah naših za mejami. Nato so zapela vsa društva pod večšo dirigentsko roko domačega pevovodje g. Ivana Knuptiča „Buči morje Adrijansko“, „Jz bratskog zagrija“ in „Hej Slo-

vani“.

Po tej oficijelni prireditvi, ki so ji prisostvovali tudi soustanovitelji društva kakor g. Jug in drugi, se je razvila neprisliljena veselica.

Kmetska mladina v borbi za čast in pravico kmetskega dela

LEPO USPELA MANIFESTACIJSKA TEKMA KOSCEV V SKOKAH

Včeraj popoldne je priredilo agilno Društvo kmetskih fantov in deklet v Skokah pri Hočah lepo uspelo društveno prireditev, ki je bila združena z manifestacijsko tekmo koscev za naslov društvenega prvaka. Prireditve je dobila zaradi svoje vsebine veličasten značaj borbe za pravico in čast kmetskega dela, ki ga v potu svojega obraza opravlja slovenski kmet ne le zase, ampak za ves narod. V svojem kulturnem gibanju organizirana kmetska mladina je ob tej priliki poudarila, da kmetski človek terja za svoje delo pravično plačilo, tako, kakršnega je deložno delo drugih stanov, obenem pa je naglasila, da je kmetsko delo v narodnem občestvu za obsto naroda prvenstvenega značaja.

Na prostoru pred Načtugalom se je uredila pestra povorka konjenikov z državno trobojnico ter zelenimi zastavami s štiriperesno deteljico, koscev, grabljic, mladine ter velikega števila kmetskega ljudstva. Ob koračnicah je povorka nato strumno krenila skozi vas na tekmovališče, kjer je bila postavljena okrašana tribuna, okoli katere se je zgrnila velika množica vaščanov.

Manifestacijsko zborovanje je z lepimi pozdravnimi nagovorom otvoril društveni predsednik g. Ivan Ajdič, nakar je tajnik Zveze kmetskih fantov in deklet iz Ljubljane g. Ivan Nemeč v navdušujočem govoru tolmačil pomen tekem v kmetskem delu, s ka-

Obrotniško zborovanje

Včeraj je bil v Ljubljani občani zbor Zveze obrtnih društev za Slovenijo, na katerem je imel predsednik zbornice za TOI g. Ivan Jelačin daljše poročilo o zborničnem delu za slovensko obrtništvo. V glavnem so razpravljali o ustanovitvi samostojne obrtne zbornice. Zveza se temu ne protivi, pač pa je v interesu obrtništva proti vsakim novim bremenom, ki bi slovenske obrtnike hudo prizadele. Zanimiv referat je imel tudi zvezin predsednik g. Josip Rebek, ki je ugotovil ponovni zastoj v našem gospodarstvu. To čuti tudi slovenski obrtnik. Zborovanje je zaključilo še več referatov, ki so obravnavali stanovska vprašanja in ki so izzveneli, da v obrtniških organizacijah ni mesta za politično spletkarjenje.

KOSNJA PRICENJA

Po Slovenskih gorah so kmetje pričeli s košnjo sena. Ugodno vreme omogoča sušitev sena. Letošnji pridelek bo po posedanjem izgledu manjši, kar je povzročila zadnja pomladna suša. Pridelek sena po dolinah ob potokih, ki so ob zadnjih poplavih prestopili bregove, bo nezdrav za živino, ker je trava močno blatna. V Pesniški dolini, kjer je povodenj povzročila največje opustošenje, kosijo in suše pokvarjeno travo za nastilj in kompost. Kmetje upajo, da bo vsaj pridelek otave boljši.

- Prijatelj, čemu se ne poročiš?
- Saj bi se, pa me nobena ne mara.
- Kako ne mara? Ne gobezdaj! Poznam več deklet, ki jih nihče ne mara, pa bodo srečne, če si boš katero izbral...

- Objemi me, ljubček moj. Nihče naj ne vidi.
- Pa — če vstopi mama?
- Ah kaj, mislila bo, da pleševa tango.

»Kakšen pa je bil mož, ki vas je napadel?«
»Takle!«

Maribor

Presrečna številka 13

Za večerašnje tombolo Rdečega križa v Mariboru je bilo že dolgo izredno zanimanje. Priveditelji so imeli srečo, ker je bilo krasno poletno vreme, ki je privabilo toliko ljudi, kakor še makedaja. Od blizu in daleč so prišli stari in mladi, kajti vsakdo si je želel lep moderni avtomobil.

Z malenkostno zamudo se je pričela igra sreče. Otroci je vlekli številke in klicar jih je ravnodušno izklicaval. Zdal pa zdaj je zavalovilo morje ljudi na Trgu Svobode, ko je kdo zadel manjši dobiček in se srečen prerival skozi kvater do odra, kjer so delili ambe, terne, kvaterno...

Dolgo je že izkliceval klicar. Ljudje so

postali nestrpni. Končno vendarle - »Tombole se pričelo! Klicar kliče, kliče.... Številka tri-inaajst! Tombola sta zaklicala dva srečnika, ki jima je bila številka 13 naklonjena in pri katerih se je praznovanje glede te številke izjalovilo. Pred komisijo na odru sta stopila zidar Ivan Rotman z Meljskega hriba in Fr. Repolusk, pomožni delavec drž. žel. iz Pekar. Oba bi rada dobila avtomobil. Žreb je odločil za zidarja Rotmana. Sreče, ki jo je doživel siromašni zidar, ko je zadel za 5 din avtomobil, ni mogoče popisati: Vesel pa je bil tudi Repolusk, ki je dobil krasno spalnico, vredno deset tisočakov.

Gledališče mladega rodu

GLEDALIŠČE NAJ UVAJA OTROKA V RESNIČNO ŽIVLJENJE

Novo gledališče v Mariboru

V nedeljo popoldne je bilo v Mali dvorani Narodnega doma ustanovljeno društvo Gledališče mladega rodu ali na kratko GMR. Otvoril in vodil je ustanovni občni žrb mladri uradnik Albert Murko. Izbrano poročilo o GMR je podal prof. Emil Smasek. Vprašanje posebnih gledaliških predstav za mladino, vprašanje njih vzgojne vrednosti in vprašanje posebnega gledališča za mladino, je pri nas žal še neobdelano področje. Naše mladinsko gled. je do sedaj dalo samo nekaj „pravilnih iger“, ki jih od časa do časa vprizore poklicna gledališča. Otroku je gledališka predstava mnogo več kakor odraslemu. Otroku neposredno živi v dogajanju, se decela razgiba v novem doživljanju in v življenju v igri, intenzivna njegovega čustvovanja se razvije do maksimuma. Ali vsebina pravilne igre v otroku počasi skopni, ker ne najde otrok v njej pobud za lastno delo, za lastno igro in življenje. Desetletniku se zdi že preotročja ter gre raje v kino h cow-boyskim filmom in k nogometu. To ga tudi pozneje prerado decela odruga od gledališča. Potrebno je torej načrtno delo nekega organizma, v katerem se naj združijo umetniki in pedagogi v plodno sodelovanje (potrebno je poznanje gledališča in otrokove duševnosti), da se bo lahko ustanovilo posebno gledališče za otroke. Ono naj vzgaja s sredstvi umetnosti in da otroku gledališče, ki bo koristilo pri vzgoji širokih ljudskih množic, uvažalo otroka v resnično življenje ter skratka pomagalo, da se

znajde v realnosti. Tako vzgojno gledališče pa se bo smelo meriti samo po sili umetniške prepričevalnosti. Pri otrokovi duševnosti moramo razlikovati več dob (cicibanovo dobo, pravilnično dobo, dobo robinzonad, baladno dobo, lirsko-poetično dobo), ki imajo svojstvena duševna ozadja in svoje zahteve. Zadnje mora biti vsakokrat podlaga pri izbiri mladinskega repertoarja. Tudi pri pravilničnih igrah je treba upoštevati, da hoče otrok igro razumeti in doživljati; torej biti pri igri aktiven. Otroške igre igrajo tudi odrasli, a zunanja podoba vprizoritve mora odgovarjati starostni stopnji otrok. Sestavni del takega gledališča je torej tudi pedagoško-psihološki odsek, ki naj s svojimi dognanji izpopolni gledališče za otroke. Tako gledališče naj se raztegne tudi na delavskega otroka.

V tem smislu je pripravljani odbor (poročal g. Al. Murko) osnoval društvo, oskrbel repertoar ter stopil v stike z Narodnim domom, da mu dovoli uporabo velike dvorane. Sledilo je čitanje pravil in volitve, pri katerih so bili izvoljeni prof. E. Smasek (za predsednika), Al. Kopriva (za podpredsednika), Marion Cano (za tajnika), Al. Murko (za blagajnika), Lea Prah (za psihološko-pedagoški referat), M. Loriger (za gospodarja), G. Šilih ter Al. Zerjav (za nadzornika) in Ernest Vranc (za predsednika razsodišča).

Clanarina društva je 12 din letno. V debato in služajnosti po so posegli prof. Šilih, Vranc in dr. Dolar.

V obrambi proti jetiki

Maribor, ki s svojo okolico leži klimatiko zelo ugodno ima kljub temu zaradi zelo razvite industrije, predvsem tekstilne, veliko število obojenj in smrtnih slučajev tuberkuloze. Da pa ni samo delavstvo, ki bolega in umira od tuberkuloze, temveč tudi v precejšnji meri drugi poklici, nam najbolj zanesljivo dokazuje statistika umrlih, in sicer od leta 1927. do leta 1936, to je v 10 letih. Glasom statistike vseh mestnih župnij je umrlo v tem času skupno 837 ljudi, seveda so v tem številu vključeni tudi smrtni slučajji v splošni bolnici. Ako po poklicu analiziramo umrle v 10 letih vidimo da je med njimi 305 delavcev, 144 obrtnikov, 141 železničarjev, 104 zasebniki, 96 uradnikov, 24 učiteljev in 23 dijakov. V letu 1937. je umrlo 37 delavcev, 11 obrtnikov, 2 železničarja, 2 zasebnika, 8 uradnikov, 3 dijaki in 3 vojaki. V letu 1938. je umrlo 47 delavcev, 3 obrtniki, 7 železničarjev, 5 zasebnikov, 9 uradnikov in 4 dijaki. Leta 1937. je umrlo 119 ljudi, leta 1937. je umrlo 66 ljudi in leta 1938. je umrlo 75 ljudi.

Pričujoča statistika jasno kaže, da umrljivost za tuberkulozo pada, vendar je ta ostala pri delavstvu in dijakih skoraj ista, zmanjšala se je pa pri drugih poklicih. Zato je treba predvsem največ pažnje posvetiti delavstvu in dijaštvu.

Državni protituberkulozni dispanzer se bo še v tem letu preselil v lastne na novo adaptirane prostore v zdravstveni dom, Korovočeva št. 3, kjer bo imel lasten

moderen rentgen aparat za presvetljavo in slikanje pljuč. S tem mu ho dana možnost posvetiti se čim uspešneje boju proti tuberkulozi, predvsem tudi pri šolski mladini. Namen sodobnega protituberkuloznega dispanzerja je namreč ta, da skuša odkriti vse slučaje obolenj že v zgodnjem stadiju. V to svrhu bo dispanzer pregledal vse prebivalstvo, predvsem mladino. Pred dispanzerjem rentgen hčemo postaviti množice ljudi v celihi serijah. Le tako nam bo mogoče doseči pravi cilj: To pa ne gre brez lastnega rentgena. V to svrhu je v teku akcija za zbirko, ki naj čimprej omogoči nabavo aparata. S prošnjo smo se obrnili na industrijalce in premožnejše posameznike, tem potom pa pozivamo še vso javnost, da prisloči s prispevki za nabavo rentgena, ki bo omogočil novo dobo protituberkuloznega boja potom dispanzerskih preiskav prebivalstva.

TRI NESREČE Z MOTORJEM

V Koških je zavozil z motorjem v plot 36-letni sodarski mojster Leopold Weber iz Marenberga. Sunek z motorjem je bil tako močan, da je mojster obležal nezavesten ob cesti in da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico, kjer so ugotovili pretres možganov. Weber je bil v nezavesti od večerj popoldne do danes jutraj. — Šivilja Antonija Pušnikova iz Mežice se je večerj peljala z motorjem, ki ga je vozil njen brat, proti Mariboru. Na takozvanem »Mornišolsko

pri Mariborskem otoku je po nesreči padla z motorja in si pretresla možgane. — Na Radvanjski cesti sta večerj popoldne trčila dva motocikla. V prvem se je vozila na sedežu 28 letna pestunja Marija Horvatova iz Taborske ulice. Horvatova je dobila pri karambolu težje poškodbe po glavi.

m Iz poštne službe. Napredovali so na pošti Maribor II. poštni uradniki Ervin Kolbezen in Edmund Aleš, na pošti Maribor I. Anton Sever, na pošti Maribor III. pa Svetopolk Miklavčič.

m Novinarski klub. Drevo ob 18. uri važna klubova seja na vrtu kavarne »Kristolc«.

m Kavkaški kozaki priredijo v torek in sredo, 13. in 14. t. m. ob pol 18. uri na stadionu Železničarja džigitovko na konjih. Poleg tega bodo peli kozške pesmi in izvajali igre z noži.

m Državna učiteljska šola v Mariboru bo sprejela letos v I. letnik 80 učencev in 40 učenk. Prošnje poslati ravnateljstvu do 31. julija.

m Umrl je Franče Ivan, pomožni kjučavničar drž. žel. Pogreb bo jutri, v torek, ob 16. na pokopališču na Pobrežju.

m Iz strahu se je obesil v gozdu pri Plesnici hlapec Anton Stefan, o katerem smo nedavno poročali, da je hudo poškodoval svojo gospodinjino Antonio Sokoval iz Plesnice.

m Vlom na Tržaški cesti. Neznani storilci so vdrl v stanovanje upokojenega železničarja Ignaca Čerča na Tržaški cesti 20 in mu ukradli precej zlatine ter nekaj denarja.

m V tovarni Zelenka vsi odpušeni. T dni je tovarniško vodstvo Zelenka & Co. odpovedalo še zadnjim delavcem in vsemu uradništvu. Zopet bo na cesti nad 250 ljudi.

m Poročili so se v Mariboru: Bader Pavel, zasebni uradnik in Grabnar Hilda; Klemenc Anton, zas. uradnik in Zganjar Antonija; Duh Alojzij, zas. uradnik in Maurič Draga; Koser Tugomer, trgovski pomočnik in Fuks Hedviga; Šivilja; Sušel Martin, lesni delavec in Rotman Ljudmila, tov. delavka; Markoli Ivan, orožniški podnadrednik iz Uroševca in Vogrin Magdalena, zasebnica; Sepl Karel, trgovec in Usar Margareta, zasebnica; Maček Jožef, krojaški mojster in Strnad Elizabeta, natakarica; Pliberšek Jožef, ličar d. žel. in Pesek Matilda; šivilja; Kokal Ludovik, nadmoter. Graz in Potočnik Berta, zas. uradnica; Rojten Franc, tovarniški kovač in Majcen Karla, pletkalica; Falež Jernej, kov. pomočnik in Malajner Genofefa; Senekovič Milan, ličar d. žel. in Veniger Elizabeta, tov. delavka; Cvilak Mihael, šped. delavec in Kocpek Marija, merilka; Pulko Fr. peč, pomočnik in Falnoga Ljudmila, tkalka; Ozimič Ludovik, čevlj. mojster in Kolmanič Jožefa, sobarica; Godnič Alojz, mizar d. žel. in Gomol Antonija, pos. hči; Kocmut Edvard, šofer in Vedečnik Adela, trg. pomočnik; Pak Friderik, pek. pomočnik in Ke-

brič Marija, služkinja, Veršič Ivan, radiotehnik in Plevčak Franciška, trg. nastavljenka; Skorjanc Feliks, posestnik in Lekš Marija; Uhrin Kazimir, s. inž. in Ertel Vilma, hči nadgeometra; Sauperl Maks, ključ. Pekre in Robič Sonja, pos. hči; Sauperl Viljem, mehanik in Irgolič Friderika, tkalka; Pirih Vincenc, predilec in Novak Karolina, tkalka; Srša Matija, kov. pom. in Peršič Metoda, tkalka; Lepej Martin, delavec in Zupanc Katarina; Slave Rudolf, pom. obratovstva in Prznik Silvestra; Ladinek Janez, mehanik in Potrč Leopoldina; Scherbaum Rudolf, tov. strugar in Lešnik Neža, tov. manipul.

* Opozorilo pridobitnik krogom. Mariborska tiskarna, izda pregledno »Lestvico o prispevku v narodni obrambni fonde«, na podlagi katere bo vsakdo lahko izračunal višino teh prispevkov od mesečnih odn. tedenskih službenih prejemkov. Zakon stoji v veljavo s 1. julijem t. l. vsled česar naj si pridobitniki pravočasno preskrbe to lestvico. Naroča se pri Mariborski tiskarni, Maribor.

* „Jadranaši“. Jutri ob 20. uri važna vraga radi bližnjega nastopa. Vsi in točno. — Pevovodja.

m Kolo so ukradli tkalcu Francu Partiču izpred palače OUZZ v Marijini ulici. Ukradeno kolo je znamke »Peugeot« z ev. št. 126269.

m Požar v stanovanju. V Vojaški ulici 6 so se večerj vili plameni iz stanovanju železničarja Ivana Waldhauserja. Stanovalec so oženj pravočasno pogasil. Waldhauser je dobil pri gašenju opekline po obrazu. Požar je nastal zaradi neprevidnosti gospodarja, ki je polil drva z bencinom.

m Štorklja na zelenjadnem trgu. Večerj jutraj je štorklja obiskala tudi zelenjadni trg. Med stojnicami na Vodnikovem trgu so porodni krči napadli železničarjevo ženo Ano Klobaso, ki so jo reševalci prepeljali v porodnišnico.

m Napad v Splavarski ulici. V Splavarskem prehodu je neznanj moški napadel brezposelnega natakarja Viktorja Klemenčiča in ga po glavi nevarno poškodoval.

m Otrok pod kolesom. Na Korški cesti je neka kolesarka povozila 5-letnega sina letniškega paznika Srečka Črepinka. Kolesarka in deček sta padla in se laže poškodovala.

m Nočna lekarniška služba (od 10. do vključno 16. junija): Mestna lekarna pri Orju, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Grajski kino. Danes kriminalni film »Zeleni car«. Gustav Diehl, Carola Höhn.

* Kino Esplanade. »Rasputin«, grandiozni francoski film največjega formata s Harry Baur-om in Marcel Chantal.

* Kino Union. Do vključno ponedeljka »Hiš Drakule«. V vlogi vampir-žene je slovita Gloria Harden.

Pasja drama na periferiji mesta

Nad vilami na mariborski periferiji je lep sončen dan. Tu je še precej trave, po tej travji pa tekajo otroci ter se veselijo življenja. Živžvaj je precejšen ter prav za prav samo moti kužo Šnukija, ki se je udobno — kolikor se pač da govornici o udobnosti z verizico na vratu — vlegel na sončen podsek ter hotel zadremati. Zadremati pa ni mogel, kajti otroci so kupili vedno bolj neznosno in vesele. Kuži Šnukiju se je »storilo milo pri srcu« — verigo je imel na vratu, pa je težko premagoval tako prostost. Povešal je svoja ušesa, da ne bi šlial krika zlate prostosti. Pa ni nič pomagalo. Nazadnje je stekel proti plotu in se cvileče povzpел s prednjimi nogami na planke. Zatull je.

Prva ga je opazila izmed otrok Branka. Kuža se ji je zasmilil, da sama ni vedela zakaj. Zbežala je k njemu in ga obšla. Kuža je tožeče zabevsal, kakor da bi se ji hotel potožiti. Branka ga je razumela, pogledala po ulici in spustila kužo z verige. Saj se ji je zdelo skoraj nemogoče, da bi kar tako na lepem prišel končaj v te stranske ulice med vile. Kmalu pa je tudi na to pozabila, saj je kuža postal nezogiben in nepogrešljiv v njihovi igri. To so skakali in se podili... Takrat se je ustavil na križišču pred

vilami sivkast voz s prav tako sivkasto sesteroglavo kolibo. Privlekla sta ga na križišče dva konja. S sedeža je skočil moški z modeninasto žico v rokah. Žica je čudovito nalkovala zanki. Moški se je izgubil med hišami. Malo zatem se je pripeljal mimo voza kolesar s puško na ramenih, in z enako zanko v rokah. Spremljal ga je majhen koderast kuža. Tudi ta dva sta zavila med vile.

Tri minute zatem je nastal strašovit vrišč na travniku med otroci. Branka in pa otroci niso prav nič videli, kako se je vsa zadeva odigrala. Prehitro se je vse zgodilo. Kar znenada se je pojavil med njimi koderast kuža, Šnuki je skočil proti njemu, da bi ga pregnal, ali takrat je že držal Šnukija neki moški v zanki. Šnuki je še nekaj zagrmel, potleje pa ni mogel nič več, kajti zanka okoli vratu mu je jemala sapo. Brez glasu se je pustil odvléci v sivkast zaboj na vozu.

Ko so se otroci zavedli, ni bilo sivkaste voza nikjer več. Branka je strahotno tulila. Malo se je pomirila šele tedaj, ko se je družina zbrala k posvetovanju ter prisilila očeta, da je odšel na občino. Hudo bo mali Branki, če ne bo ničesar opravil na občini. Kdo ve, če kuža Šnuki še živi?

Sport

Nepričakovan poraz v Amsterdamu

NASI REPRZENTANTI SE NISO ZNASLI NA RAZMOCENEM, MEHKEM TERENU - OBRAMBA JE POPOLNOMA OPOVEDALA - HOLANDSKA-JUGOSLAVIJA 4:1 (1)

Včeraj je odigrala naša nogometna reprezentanca svojo prvo tekmo proti Holanđiji v Amsterdamu. Ker je nastopila ista enajstorka kakor proti Angliji in Italiji, pomeni doseženi rezultat naravnost senzacija, saj so naši tekmo izgubili z nič manj kakor 1:4. Domačini so že v 5. in 10. min. pršli v vodstvo po Lenstri in Smithu, edini gol za Jugoslavijo je dosegel v 18. min. Zivković, nakar so Holanđci postavili v 31 in 40 min. prve polovice končni rezultat.

Holanđet so se na travnatem in spolzkem terenu, ki našim absolutno ni konveniral mnogo bolje znašli, ker bi bilo tre-

ba vpeljati taktiko, ki našim ne ugaia. Naša najsiblaša formacija je bila ožja obramba, zlasti Dubac, ki je bil še pred odmorom izmenjan. V drugem polčasu je je jugoslovanska enajstorka že malo bolj znašla ter je dosegla celo terensko premoč, toda vse izdelane šanse so se izgubile v hiperkombinacijah pred nasprotnim golom, tako da so morali beli orli po dveh odličnih uspešnih zapustitih igriščih v Amsterdamu z visokim porazom, čopvar so predvajali tehnično boljši nogomet kakor Holanđci. Tekmo je gledalo 50.000 gledalcev.

FIFA naj razsodi med Beogradom in Zagrebom

Včeraj je bila v Zagrebu plenarna seja Hrvatske sportne sluge ob udeležbi 183 delegatov, dočim so drugi poslali pismena pooblastila. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, s katero odgovarjajo vsi hrvatski klubovi na pozive JNS-a in ki je je smatrati kot odgovor na znani ultimatum JNS-a. Resolucija poudarja, da je JNS v zadnjem času dokazal, da kljub drugačnjemu razpoloženju v vrstah večine hrvatskih in slovenskih klubov ne namerava poiskati pravičnega izhoda iz današnjega položaja, da mu ni ležeče na ustvaritvi

sporazuma. Postopanje JNS proti hrvatskim klubom žigosa resolucija, kot ne sportno, zlasti pa napada sekcije, ki jih je sklenil uporabiti JNS. Badi tega se bo HSS obrnila na mednarodni nogometni forum FIFA, da ta presodi, na čigavi strani je pravica. Končno resolucija apelira na vse slovenske in srbske klube, da naj uvidijo, da je takšno poslovanje JNS-a nemogoče in škodljivo, ter poziva tudi ostale hrvatske sportne organizacije, da jih v njihovih stremiljenjih podprejo.

Nezanimiva tekma na stadionu

ZELEZNICAR-SLOBODA (VARAŽDIN) 3:2 (2:1)

Včeraj je gostovala v Mariboru proti SK Zelezniciarju enajstorka varaždinske Slobode, ki je po jako nezanimivi tekmi, zlasti v drugi polovici, izgubila z 2:3. Domačini so nastopili prav za prav z nekakim ojačenim moštvenim občinstvo samo zadovoljivo. Napad je imel mnogo lepših šans pri povprečnih strelih bi bil moral je do odmora postaviti visok rezultat. Igra je bila do odmora odprta, rahla premoč Zelezniciarja. V drugi polovici so se odklovali gosti s svojim discipliniranim nastopanjem, tako da je bil sodnik prisiljen, dva njihova igralca izključiti. V nadaljevanju je igra predstavljala samo še nabijanje žoge. Zelezniciar je goste naravnost obhlegl na njihovi polovici, a brez številnega uspeha. Malo pred koncem so gosti zamudili priliko za izenačenje, za-

streljali so enajstko. Gole za Zelezniciarja sta dosegla Lulman (2) in Kranjc. Včerajšnja tekma je pokazala, da pri nas, posebne v tej sezoni, gosti, ki ne uživajo renomeja absolutno večičeje, Sloboda pa tu ljudje s presvedeno igro niso upravičili vabila v Maribor. V njihovih vrstah so mogli ugajati le vratar, leva zveza in srednji krilec, vendar se slednji prav rad poslužuje nedovoljenih sredstev. V domačem moštvu so bili najboljši Stifter, Kranjčič, Kovačič. Tekmo je sodil ss. g. Jancič.

V predgiri so juniorji Zelezniciarja premagali Maribor s 5:3 (2:1), dopoldne pa so najmlajši ISSK Maribora premagali Zelezniciarja z 2:0. Tekma je bila jako zanimiva ter je pokazala, da imamo v narajščanju nekaj odličnih talentov.

Kolesarsko državno prvenstvo

Na progi Stenjevca-Brežice in nazaj, ki meri 80 km, je bilo včeraj kolesarsko tekmozanje za naslov državnega juniorskega prvaka. Potek dirke je močno motil avtomobilski promet. Startalo je 28 dirkačev, ki so vozili večinoma skupaj, tik pred ciljem je prišlo do karambola, ker je eden izmed kolesarjev po nesreči padel ter s tem povzročil padec večjeje števila kolesarjev, ki so mu sledili. Pri tem se je teže poškodoval Beogradčan Simić. Najbolje so odrezali na dirki slovenski juniorji, ki so zasedli prvi tri mesta. Zmagovalec je Gregorčič Jože (Edinstvo, Ljublj.). Josip Planinšek (KSK Celje), 3. Tomislav Štirn (SK Vrhnika) itd.

Na startu je bil zastopan tudi SK Zelezniciar, toda njegov dirkači radi omenjenega karambola niso pršli na cilj.

s Francosko nogometno prvenstvo si je osvojil FC Sette.

TUDI SPORTNI FUNKCIONARJI IGRAJO DOBER NOGOMET

Včeraj je gostovala v Celju enajstorka mariborskih članov okrožnega odbora, kombinirana z nekaterimi sodniki, proti celjskim tovarišem (ter dosegla zaslužen zmagost 4:3 (2:2)). Mariborčani so že kmalu po začetku vodili z 2:0, vendar so domačini do odmora izenačili. V drugi polovici so gosti dominirali na terenu, le domači vratar Pleterski je preprečil katastrofo. V obeh taborih je bilo nekaj prav dobrnih, pa tudi nekaj prav zabavnih igralcev, tako da je občinstvo prišlo na svoj račun. Tekmo je sodil g. Frankl.

Po tekmi je bila zaključena tudi že razvažna tekma, ki jo 9. julija v Mariboru.

s Rapid-Hannover 1898 11:1. Na Dunaju je Rapid premagal Hannover z ogromnim rezultatom 11:1, ki izgleda tem neverjetnejši, ker je isto moštvo premagalo BSK s 3:2, praško Sparto pa z 1:0.

Mednarodno teniško prvenstvo Francije

V nadaljevanju mednarodnega teniškega prvenstva Francije v Parizu je Mitić premagal Bolella (Fr) z 1:6, 6:3, 7:5, 6:1 ter Langennia (Fr) s 7:5, 6:1, 6:3. Palada je izgubil proti Irecu Rogersu s 4:6, 3:6, 0:6 ter premagal popreje Lecointera s 6:1, 6:1, 6:3, v damski konkurenci pa je Florjanova izgubila proti Labaliovi 6:1, 6:4. Kukuljević je bil uspešen proti

Rimetu 6:2, 6:1, 6:4, Puncoc pa je dobil svojo igro v 1. Včeraj je potek igre ovalar neprestan dež. Kukuljević je porazil Francoza Sauteala 9:7, 2:6, 6:3, 6:0. Mladi Francuz je nudil mnogo odpora. Igra je bila radi dežja prekinitvena. V igri gospodov v dvoje je ameriški par Rigge-Cook premagal par Rogers-Pallada s 7:5, 2:6, 6:4.

Sodniki za Srednjeevropski cup

V nadaljevanju konference odbora za Srednjeevropski cup v Budimpešti so bili določeni sodniki za tekme prvega kola: Venus-Bologna Majarski (povratna tekma Krist), Ferencvaros-Slavija Scarpri (Dattilo), Sparta-BSK Kisfando (Scorzioti), Ambrosiana in Uipesti sta se za obe tekmi sporazumela na angleškega sodnika. Določeni so tudi igralci za odigranje eventualnih tekem, ako bi prvi dve podali nedolčen rezultat. Po gornjem vrstnem redu tekme pridejo v poštev mesta Budimpešta, Beograd, Trst in Praga.

ENOURNI TEK V LJUBLJANI

V prireditvi Ljubljanske atletske podzveze je bil na igrišču Ilirije enourni tek kot trening za državno prvenstvo v maratonskem teku. Startalo je 5 tekmovalcev, pri jako sovpadnem vremenu je zmagal Kvas (Ilirija) s 16 km 40 m. 2. Perc (Primorje), 3. Kalan (Anatner), 4. Glonar (Ilirija), Tavčar (Primorje) je odstopil.

ITALIJA-SVICA 5:1 (2:1)

V Curihu je včeraj italijanska nogometna reprezentanca premagala Švicarjke. Do odmora sta bila nasprotnika enakovredna. V drugi polovici so igrali Italijani jako ostro ter so poškodovali 3 Švicarje, ki so vsled tega morali igrati le z 8 igralci.

ITALIJA-ROMUNIIA 1:0 (1:0)

Italijanska nogometna reprezentanca je včeraj zaključila v Bukarešti svojo turnejo ter se bo vrnila v domovino. Italijani so predvedli odlično nogomet, zlasti do odmora, ter so zaslužen zmagali. Edini gol je zabil v 39. min. prve polovice Piola. 30.000 gledalcev.

ZIMSKA OLIMPIADA 1940 V GA-PA

Mednarodni olimpijski odbor je na svojem zasedanju v Londonu sklenil, da v prihodnja zimska olimpiada 1. 1940 v Garmu, kjer so Švicarji prireditev v St. Moritz odklonili ter so v nastalem položaju edino Nemci v stanju, da izvedejo olimpiado v Garmisch-Partenkirchenu, ker je tam bila tudi olimpiada 1. 1936. Olimpiada 1. 1940 bo po sklepu odbora v Londonu, dočim se bo zimski del odigraval v Cortini d'Ampezzo v Italiji. Ni pa izključeno, da se bo v tem pogledu na zasedanju CIO na prihodnji olimpiadi v Helsinkih še kaj izpremenilo. Na olimpiadi 1940 bo na sporedu tudi zopet olimpijska stafeta iz Grčije, tekaci bodo do Berlina tekli po isti progi kakor leta 1936, nato pa bodo nadaljevali pot v Helsinki.

OLIMPIJSKI DAN V CELJU

18. junij je določen kot Olimpijski dan po celi državi. Namen tega dneva je propagirati olimpijsko misel ter zbrati prispevke za udeležbo naših sportnikov in telovadnih organizacij, so se odločili, odzvati se pozivu JOO. Na predvečer bo stafetni tek po celjskih ulicah in nato pred kolodvorom promenačni koncert. Spored 18. junija: dopoldne na Glaziji atletski

meeting v mestnem parku tenis turnir, v okoliški Soli pa table-tenis turnir. Popoldne bo nogometni turnir ter kolesarska dirka s startom in ciljem na Glaziji. Skavti bodo ves dan prodajali po ulicah olimpijske značke v korist olimpijske fonda ter je pričakovati, da bo olimpijski ideji naklonjeno občinstvo pridno posegalo po njih. Podrobnosti bomo še objavili.

s Danes bo v Zagrebu boksarski dvo-bor Bratislava-Zagreb.

s Reprezentanca Zagreba je v Osijeku premagala tamonježno mesno reprezentanco s 3:0 (1:0).

s Reprezentanca Zagreba, ki so je sestavljali samo igralci Gradjanstva, je dosegla v Splitu proti RSK Split samo neodločen rezultat 0:0.

s Atletski dvojni dijakov Zagreba in donavske banovine se je zaključil z zmago Zagrebčanov v razmerju 64.5:53.5 točke.

s V medmestni tekmi Praga-Berlin so zmagali Čehi z 2:0. Oba gola je zabil Vitlači.

s Nov svetovni rekord v metu kladiva je postavil v Dortmundu Nemeec Lutz s 59.07 m.

s 14 dnevi plavalni tečaj v svrhu izboljšanja sportnih učiteljev je predvidio v Splitu ministristvo za telesno vzgojo: naroda od 19. junija do 2. julija.

s Kolesarske dirke Beograd-Sofija bodo od 14. do 16. junija.

MRAVLJE SO UNICILE NASELJE

Prvič v svoji zgodovini je bila egiptvska vladav prisiljena, da določila 6000 funtov za obnovno vasi, ki so jo unčile mravlje. Neverjetno, pa vendar resnično je, da so take majhne živalce, kakor so mravlje, prišle 500 vašanov, da so morali zapustiti domove in pobegniti pred njimi. Egiptvska vas Mudirja šteje 65 hiš in stoji na majhnem grčiku. Rodovitna črna prst v bližini je dajala vaščinom priliko, da so se mogli z obdelovanjem polja preživljati. Nedavno so blizu vasi izkopali prastaro pokopališče, v katerem je bilo velikansko mravljišče. Sprva prestrašene mravlje so se zbrale na sovražen pohod in naskočile vas. Unčile so vse, kar jim je prišlo pod čeljusti. Ljudje so se zaman branili, podlegli so vojski drobnih žužek, ki jih je poglajala iz vasi.

× Zemljevidi na pižami. V Ameriki so vrgli v promet pižame, ki imajo začrtane vse države sveta, celo reke in mesta, so na njih. Na prvi strani takšne pižame je Evropa z Azijo, Afriko in Avstralijo, na zadnji pa obe Ameriki.

REŠITEV NEDELJSKE KRIZANKE 36.

Vodovar: kačoda, akademik. Mozava, ena. tok. opera, oko. Ural, lovor, le. oliva. Medana, R. U. R. kos, nada.

Napovedi: kameolom. Akon. koleno, tara. Ovid. odka. oval. Dev. puran. amatér. ara. oval. ud. skakalec.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»Vsaj nekaj sem o njej čul,« je priznal Beeke. »Toda, da boš te vedel. — v Mallov-Datchett sem prišel samo zaradi tega, da bi razjasnil neki skrivnostno zločin. V Clintonovem letalu so namreč našli umorjenega človeka...«

»Nehajte!« je vzklilnil Carrington in se zgrozil. »Ničesar ne maram slišati. To, kar se dogaja zunaj mojega zida, me ne zanima. Najboljše je, da takoj odideta!«

»Oprostite mi, gospod,« je ponižno rekla Beeke. »Svojih besed nisem dovolj premislil. Res vas nisem mislil užaliti. Prosim vas, oprostite mi!«

Carrington se je pomiril.

»Dobro, vaše opravičilo sprejemem, gospod Beeke,« je dostojanstveno odvrnil. »Prosim vas pa, da ne rečete ničesar takega več. Malo holi pazite na svoje besede! Ali bi si radi ogledali moj vrt?«

»Lepe vrtove obžalujem!« se je nesramno zlagal Beeke.

Občudovalec je razpadajoče Carringtonove cvetličnjake in slabo negovane gredce. Puščavnik se je počasi odjal.

Eustace je pri občudovanju pomagal

40

buril, gospod Beeke,« je dejal Carrington. »Zelo žal mi je, da sem se tako čudnaško vedel. Priznam, da sem zelo nedej jeze. Moral bi bil vedeti, da vseh mojih neumnih mušic niste poznali. Ljudje, ki me prihajajo obiskat — pastor, zdravnik, Laver in še nekateri — zelo pazijo, da ne govore z menoj o stvarih, ki se dogajajo v svetu. Saj niti tega ne vem, ali je Lloyd George še na vladi. Zaradi mene se je lahko že umaknil ali pa umrl. Niti tega ne vem, ali krajil Jurij še živi. Dvajset let nisem zvedel nobene novice.«

»Strašno« je vzklilnil Eustace. »Kdo bi se mislil, da živi sredi kemtske grofije človek, ki ne ve niti tega, kaj je radio.«

»Pazite, Eustace!« ga je opozoril Beeke.

»O, oprostite, gospod!« se je popravi mladi detektiv.

»Radio,« je ponovil Carrington. »Ta beseda mi ne pove ničesar. Ša bosta razumela gospoda, da nisem ne prismojen, ve omenel, toda vse to me prav nič ne zanima. Od leta 1915. nisem videl ne dnevnika, ne kakšne revije. Niti enega pisma nisem odtelil dobil. Živim v takšni samoti, da si samotnejše ne morete misliti.«

»Vašo trdno voljo občudujem, gospod,« je dejal Beeke.

»Moj sluga se je naučil mojčati,« je nadaljeval Carrington. »Tudi doktor, pastoz, moj bančnik in drugi dobro vedo, kako je z menoj. Vsi so tako dobri in previdni, da se ozirajo na mojo zaoblubo. Mislim, da me ne boste prištevili med norce, gospod Beeke. Bodite prepričani, da sem človek, kakor so vsi drugi in da želim vsem drugim ljudem samo vse najboljše.«

»Ali ne plačujete davkov? Ali imate nikakšnega opravka z denarjem?« je vprašal Beeke.

»Moj bančnik se ukvarja s tem,« mu je segel Carrington v besedo. »Ali boidemo zdaj v graščino?«

Prišli so pred teraso in se obrnili proti velikim vhodnim vratom, ki so bila odprta.

»Prijetno sem presenečen,« je dejal Beeke. »Mislim, da se za zidom skriva nekakšna mračna ječa.« Iznenada se je obrnil, da bi pogledal okoli sebe. »Kakšen lep razgled je od tod... O, moj Bog!...«

Omahlil je in padel na tla, da mu je glava udarila ob pesek.

»Kaj pa je?« je vzklilnil Carrington in se obrnil.

Eustace se je še sklanjal nad svojim predstojnikom.

Obisk pri Sv. Trojici v Slov. goricah

Slovenske gorice so ob nedeljah mravščice. Povsod, tudi v najoddaljenejših vaseh, najdeš znane obraze. Kakor martinčki se sončijo ljudje na pripekajočih sončnih žarkih Slovenskih goric.

Lepo pozno pomladno jutro. Kam? Odločil sem se za Sv. Trojico v Slov. goricah. Nabit po mestni avtobus me je potegnil mimo Sv. Petra pri Mariboru in malih vasic skozi ponosni Sv. Lenart. Pogled se odpira na vse strani. Radovednim očem se prikažejo Slov. gorice v vsej lepoti. Ozarjene od jutranjega sonca vabijo gorice v svoj objem.

Sv. Trojica. Iz gostega zelenja na lepem zrišču štrle trije zvoniki proti sijajni nebu. Le tu in tam se vidi med drevjem hišica in človek dobi vtis, da je Sv. Trojica samo cerkev z nekaj malimi hiščami. Vsaj tako je videti od daleč. Toda vse drugače je v resnici. Lep trg, kakor Sv. Lenart velik, je vzorno urejen. V trgu so naravnih parki s spomenikom kralju Zednitelju. Bele, od sonca ozarjene hiše, so snažne in vabijo.

Ustavim se pred Dreovo trgovino. Vedno prijazen g. Dreo in njegova ljubezniva gospa Pavla sta me veselo pozdravila. Stari znanci smo. V Bojano, bodočem gospodariju na Dreovini, sem odkril talentiranega »časnika«. Toliko lepših sestavkov ima o Slovenskih goricah in živ-

ljenju v njih, da bi pač ne bilo prav, če bi ležali samo v njegovem arhivu. Slov. zorce zna pravilno opevati in z besedo zaleti vse njihove čar samo Slovenjgoričan, ki živi in umira s sučnimi goricami.

Kamor koli pogledaš od Sv. Trojice, ki kraljuje nad obsežnimi goricami, povsod se ti nudijo prekrasni motivi. Tu prostorno Dravsko polje z lepimi naselji, tam zopet očarljive postojanke vinorodnih goric. Nič ni čudno, če prihaja vsako leto vedno več letoviščarjev v ta slovenjgoriški raj.

Pri Ernestu Golobu sem se pozdravil z arhitektom g. inž. Jelencem iz Maribora. »Kaj pa vi tu?« me vpraša, »morda novinarji mene zasledujejo?« Saj bom pri Sv. Trojici gradil samo »šest nadstropni nebotičnik« za posojilnico, mi razlaga vedno šegavi arhitekt. »Ne izplača se, da bi o tem pisali,« je dejal in krepko potegnill svojo cigaro, ki ga povsod spremlja.

V Slov. goricah poteče dan kakor ura. Nič dolgočasje, povsod vedrina in gostoljubje. Zato je slovo kar težko. Razmišljal sem, kaj bi se vse dalo napraviti pri Sv. Trojici, ki je ustvarjena za tujski promet. Le elektriko pogreša. Zato na delo!

-lg.

o Slovenski sodniki so zborovali včeraj v Ljubljani in na občnem zboru razpravljali o izboljšanju socialnega položaja sodniškega stanu. Borba za zakonitev sodniškega zakona glede avtomatičnega napredovanja sodnikov in državnih tožilcev je ostala brezuspešna. Nekoliko več uspeha je imela akcija za razne popuste pri OUZD. Prihodnji občni zbor društva sodnikov bo v Mariboru.

o Vezenine mariborski žen, članice Žen. društva v Mariboru; so vzbujale na ljubljanskem velesojmu prav posebno pozornost.

o Pragersko dobi električno razsvetljava. Po dolgem času in po večkratnem pogajanju na občinskih sejah, se je vendarle odobrill kredit za razsvetlitev pragerskih poti, ki do sedaj še niso razsvetlele.

o Nesreča na tomboli. Na gasilski tomboli v Šikolah pri Pragerskem se je splašil konj in zdiral proti množici. Zaietel se je v deklico nekoga posestnika in jo težko poškoval. Njeno stanje je zelo resno.

o Težka avtomobilska nesreča na Pragerskem. Sinoči je nedaleč od gostilne Slavince podrl težko naloženi tovorni avtomobil kolesarja N. P. Pri padcu je dobil težke poškodbe, kolo je avto zmečkal popolnoma. Ponesrečenca je rešili avto odpeljal v mariborsko botnišnico.

o Nesreča narodnega poslanca. Na velenjski postaji je pri vstopanju v vlak padel na tračnico narodni poslanec Ivan Theurich in si prebil levo nogo. Moral se je zateči v slovenjegraško bolnišnico.

o Novorojenček v grznici. V Murski Soboti je gospodinjska pomočnica z nožem končala življenje svojemu komaj rojenemu otroku ter ga vrzla v greznico. Zvernsko mater so prijeli.

o Vlom v Slovenjgradcu. Iz gostilne Jakoba Kajteža pri slovenjgriškem železniškem postajališču so vlomilci odnesli 2200 din gotovine, pisalni stroj in nekaj obleke.

o V Donavi je v Beogradu utonil pri kopanju Slovenec Peter Mrežnik star 20 let.

o V Hrasniku je utonil znani ribič J. Pečnik. Med dviganjem mreže je padel na ostre savske čeri in se onesvestil ter utonil.

Celje

c. Tombo priredi gasilska četa na koprati pri Celju v nedeljo, 25. junija. Vršila se bo pred gasilskim domom.

c. Toča je v petek napravila ogromno škodo v občinah Vrnsko in Sv. Jurij ob Taboru. Uničila je hmelj, poljske prideleke ter oklestila sadno dreve. Pa tudi travniki so zelo prizadeti. Cenijo, da znaša skupna škoda skred 2.000.000 dinarjev. Prebivalstvo je obupano in nujno potrebuje pomoči.

c Kongres rezervnih podoficirjev kraljevine Jugoslavije bo v dneh 15. in 16. julija t. l. v Beogradu. Prijave za kongres in za pristop v društvo sprejema Avgust Pavlenik, uradnik ekspoziture OUZD v Celju.

c Prijave za godno kolo socialnega odseka starejših sester Sokola v Celju se sprejemajo do 20. t. m. ob ponedeljkih in četrčkih od 17. do 18. v društveni sobi poleg telovadnice, kjer se dobijo tudi navodila.

c Celjska nedelja. Včerajšnja nedelja je bila zopet lep sončni dan, ki ga je mnogo mešanov izrabilo za izlete v daljino in bližnjo celjsko okolico. Dopoldne so ljudje iz mesta in okolice pohiteli na hrib sv. Jožefa, kjer se je obhajala lepa nedelja z nadvse slovesno procesijo, ki se je vršila ob močnem pokanju topičev in spremljanju godbe okrog hriba po novo zgrajeni cesti. Ob 11. je bil v mestnem parku ob zaključku Protituberkuloznega ledna koncert, ki ga je priredila železničarska godba. Popoldne so ob obilni udeležbi občinstva na okoliškem pokopališču položili k večnemu počitku obe žrtvi petkovga neurja Gracnerja in Krivca. Tudi ob Savinji je bilo živahno. Sončni dan so mnogi izrabili za sončenje in kopanje v Savinji.

c Mestna občina celjska razpisuje v skrajšanem roku obnovo kotlov in adaptacijo centralne kurjave v meščanski soli. Ponudbe je vložiti do vključno 30. t. m. v sobi št. 9 na mestnem poglavarstvu.

c Umri je v Zagrebu v 42 letu starosti trgovec g. Karel Hermann, po rodu iz Laškega. Pokojnik je v Zagrebu izdaljal nemški tehnik »Deutsche Nachrichten«. Truplo so prepeljali v Laško, kjer je bil včeraj popoldne pogreb.

c Zaradi čiščenja uradnih prostorov mestnega poglavarstva v Celju bo mestni urad v torek 13. in sredo 14. t. m. zaprt. Stranke, ki so povabljene za omenjena dela k mestnemu poglavarstvu, naj se zgledajo v četrtek, 15. t. m. ob uradnih urah.

c Kolo je ukradel nekemu posestniku iz Celja izpred Pantnerjeve gostilne na Polulah 28 letni frizerski pomočnik Danek ter se odpeljal z njim proti Mariboru. Tatu se niso izsledili.

c Strela je udarila v petek zvečer v kozolet posestnika Poholed Jerneja v Ločah pri Smartnem v Rožni dolini. Poslopje je pogorelo do tal. Škoda znaša okrog 60.000 dinarjev.

c V Delavskem domu v Celju je v šestih mesecih prenočilo že okrog 4000 brezposelnih.

c V Lipli pri Frankolovem so danes pričeli kopati črni premog, kjer so pred tedni našli njegove sledove. Z delom je pričela »Mirna« d. d. iz Zagreba. Za pred 80 do 100 leti so tam kopali premog. Našli so na nekaterih mestih do dva metra debele plasti premoga, ki ima nad 7000 kalorij. Podjetje je dalo ualag, da se marajo zaposliti pri delu sami domačini.

c Strazniki so pretepli rekruta. V soboto so se pred okrajnim sodiščem v Celju zagovarjali strazniki. Glušič Franc, Drole Matevž in Gobec Jože zaradi pretepa nekoga rekruta, ki je proti njim vložil tožbo. Ob času rekrutovanja je namreč vršilo v Gaberju blizu policijske straznice do ostrih spopadov in nedovoljenih vzkljanj, da je morala nastopiti policija. Straznike je sodišče oprostil.

c Stoletni hrast last g. dr. Kuneja v St. Petru pod Sv. gorami je strela razcepila minuli petek. Hrast je bil tako dobl, da ga dva močna in velika močnista mogla objeti.

Zanimivosti

Če se star panj vname ...

Bogat 65letni Anglež se je poročil z 18letno Novosadčanko in jo odvedel v Singapore.

V Beogradu in Novem Sadu je dvignila mnogo prahu senzacionalna poroka 65letnega angleškega vdovca, zdravnika dr. Hoopsa z 18letno novosadsko lepoticco, Verico Zoričevic. Dekle ni bilo za priletnega Angleža nič kaj navdušeno, toda starši, posebno mati, so pritislili nanjo in morala je v zakon. Ze prve dni je mlada žena pobegnola od Hoopsa. Vmešali so se še Angleževi sorodniki, češ da zakon s tolikšno starostno razliko nikakor ne more

biti v redu. Dr. Hoops da ni normalen, so trdili svoji, ki bi radi oddvojili zaljubljenega moža od mlade Verice.

Toda mati je vpregla vse svoje sposobnosti in zakonca spet združila. Znala je Angleža tako navezati nase, da je mož ob priliki vkrcanja v letalo na zemunskem letališču iskreno obžaloval, »da ne more tudi prijazne tašče vzeti s seboj«. Zet in presrečna tašča sta se le težko ločila, ko se je letalo dvignilo v zrak in odpeljal novoporočenca na medene tedne daleč v vode Tihega oceana. . .

LEPOTICA - TATICA

V Budvi so aretirali najlepšo, najeleгантnejšo damo Zlato Nikoličevic. Bila je prijateljica soproge sanitetnega podpolkovnika dr. Vladimira Semenceka, kateri je ukradla revolver, 8000 dinarjev in zlato nalivno pero v vrednosti 1000 din. Malo kasneje je ukradla dr. Tomaševiču srebrno dozo za cigarete, nakar so ji prišli na sled in jo prijeli.

V ENI URI 300 MRTVIH

V Zedinjenih državah so minile dni slavili spomin v vojni padlih vojakov. Ob tej priliki je v samem New Yorku našlo smrt zaradi prometa 300 ljudi. Število žrtev avtomobilskega prometa v Ameriki je na leto večje, kot je bilo mrtvih Američanov v vseh bojih na francoski fronti . . .

PORODNA POMOČ PO RADIU

Žena nekoga kitolovca v severnem Grenlandu je pred kratkim rodila. Porod je vodila zdravnica dr. Lyngova iz Norveške. Materi je dajala potrebna navodila brezčimno preko norveške postaje v Bergenu. Mlada žena je namreč zaprosila pomoči bergensko postajo, ki ji je dajala navodila po etru. Dete in mati sta zdrava.

SMUCARJI NA OGNJENIKU

Ko je letos tudi čilenska vlada vpeljala v svoji vojski smučarske tečaje, je vodja teoretičnega pouka, Jaquez Charmoz, priredil z učenci praktični izlet na ognjenik Llaima, ki ima dve žreli, 3300, oziroma 3600 m nad morjem. Ko so bili smučarji že blizu žrela, so odložili smučke in se napotili dalje. Niso daleč prišli, ko so opazili, kako se iz ledenih razpok ledu vali zelenkast dim, jelo je votlo bobneti in na pljuča je pritiskal težak zvepleni zrak. Urno so pohiteli smučarji spet k dilcam in se na njih kar se je dalo naglo spustili v dolino. Srečni so bili, da so imeli oživiljen ognjenik spet daleč za hrbtom.

TRAGIČEN KONEC FLIRTA

Z Luganskega jezera so potegnili truplo 15letne Švicarke iz Cüriha. Nesrečno dekle je imelo okrog vratu ovito žico, na kateri sta bila pritrjena dva kamna. Preiskava je dognala, da je mlado dekle imelo ljubezensko razmerje z mladeničem Francem Seilerjem, ki jo je ubil, oropal in vrgel v jezero. Fant dosledno taji svoj zločin, po mrtivo mladenko so pa prišli starši in jo prepeljali v Švico.

Ne pozabi naročnine!

MALI OGLASI

GENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. za manjša orisotobina za te celice lo din 60.—. Družbe, oroklici dostavljajo in čitalništvom celice din 1.—. ob besedi. Najmanjši znesek za te celice je din 10.—. Debelo stikano besede se računajo dvojnó. Oglasni davki se celotno celico znaša din 2.—. Zanesek za male celice se oplača takol ori naročila, oziroma za te vpisane v seznam strani s naročilom ali na poštini polončno na čekovni račun št. 11.409. Za vsi oglasne odgovore ziede malih oglasov se mora orložititi znanaka za 3 dni.

Posesti

VOGALNO STAVBIŠČE se proda. Studenci. Aleksandrova c. 5. 5348-2

PARCELE

pri Novi vasi na obrske na prodaj. Sp. Radvanje 35. 5351-2

HIŠICA

se proda radl selitve. Koseškega ul. 47. 5357-2

Prodam

BRIVSKI FRIZERSKI SALON pocen prodam. Same. Irizer. Rače. 5359-4

KOMPLETNA SPALNICA se proda. Pekre št. 149. 5360-4

Stanovanje

STANOVANJE dvosobno, vrt. I nad., poleg Kralja Petra trga za 400 din. Vprašati Aleksandrova c. 24. Čevljarstvo. 5353-5

ENOSOBNO STANOVANJE oddam v sredi mesta. Naslov Zaloker Taborska 22. 5354-5

Sobo odda

SOBA s štedinikom se odda. Gabčeva s. Pobrežje. 5358-7

Službo dobi

KROJAČ za konfekcijo dobi delo. Naslov v upravi. 5345-9

POMOČNICE sprejme damski salon Toplak — Pošten najditelj na istotam vrne otročji plašček. 5352-9

Zgubljeno

Izgubila se je **ZLATA VERIZICA** s križcem. od Maistrove ul. do kavarnu »Avstoriia«. Najditej naj jo odda proti nagradi. Cankarjeva 24-1. levo. 5349-11

Dopisi

POSESTVO v bližini Maribora se ugodno proda. 5% orolov. cena din 45.000. Vprašati Vodnikova ul. 33. Studenci. 5346-2

Prosim gospa, dvignite pismo pod »Samostolna«. 5347-12

Čitajte, »Večernik«

Najboljše kosovno apno

Apnenice Ant. Birolla, Kresnice
pisarna: Ant. Birolla, Ljubljana.
Dalmatinova ulica 10